

WSP Wielkopolskie Stowarzyszenie Podatkowe

doradca

nr 1/2016

ISSN 1642-8110

Szanowni Czytelnicy,

zapraszając do lektury kwartalnika „Doradca” pragniemy Państwu zasygnalizować niektóre zmiany w przepisach o podatkach dochodowych i ordynacji podatkowej mających odzwierciedlenie w treści naszych artykułów.

Warto też zwrócić uwagę na planowane zmiany w ustawie Prawo Celne i powiązane z nim zagadnienia zawarte w ustawie o podatku od towarów i usług, których celem jest dostosowanie przepisów tych ustaw do przepisów unijnego Kodeksu Celnego. Zgodnie z projektem ustawa ma wejść w życie 1 maja 2016 r.

Ponadto na uwagę zasługuje – długo oczekiwana - interpretacja ogólna Ministra Finansów o rozstrzygnięciu wątpliwości na korzyść podatnika.

W stałej rubryce Orzecznictwo Sądów Administracyjnych podajemy najnowsze wybrane wyroki sądów administracyjnych oraz interpretacje dyrektorów Izb Skarbowych.

Podobnie, jak w latach ubiegłych, także w tym roku zapraszamy Państwa na szkolenia, konferencje, warsztaty i kursy pracownicze, o których będziemy informować na bieżąco. Zapewniamy, że wśród tematów znajdą się przede wszystkim zagadnienia związane z prowadzeniem działalności przez biura rachunkowe i kancelarie podatkowe.

Redakcja

Spis treści

I. AKTUALNOŚCI

1. Podatek bankowy – nowa danina na rzecz Państwa	3
2. Zmiany zasad ustalania stawek odsetek ustawowych	3
3. Planowane zmiany w prawie celnym	4
4. Opublikowano zmiany w PKPiR	4
5. Nowy wzór podatkowej księgi	4
6. Zmiana rozporządzenia w sprawie zwrotu VAT podróżnym	6
7. Termin złożenia sprawozdania do PFRON	6
8. Rozpoczęły się pierwsze kontrole PIP	7
9. Finansowanie pracownikowi wyżywienia w czasie podróży służbowej a przychód pracownika	8
10. Szczególne zasady ustalania zaliczki na podatek dochodowy od wynagrodzenia pracownika	10
11. Ustalanie kosztów podatkowych w związku ze zbyciem udziałów – interpretacja ogólna MF	10
12. Rozstrzygnięcie wątpliwości na korzyść podatnika – interpretacja ogólna MF .	12
13. Limitowanie kosztów ubezpieczenia samochodowego GAP – wyjaśnienia MF	13

II. ORZECZNICTWO SĄDÓW ADMINISTRACYJNYCH I INTERPRETACJE 14

I. AKTUALNOŚCI

1. Podatek bankowy – nowa danina na rzecz Państwa

Pod poz. 68 w Dzienniku Ustaw opublikowano ustawę z 15 stycznia 2016r. o podatku od niektórych instytucji finansowych. Ustawa wprowadza szeroko dyskutowany w ostatnich tygodniach tzw. podatek bankowy.

Zgodnie z ustawą, podatnikami podatku bankowego są, m.in:

- banki krajowe,
- oddziały banków zagranicznych,
- oddziały instytucji kredytowych,
- spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe,
- krajowe zakłady ubezpieczeń oraz krajowe zakłady reasekuracji,
- oddziały zagranicznych zakładów ubezpieczeń i zagranicznych zakładów reasekuracji,
- główne oddziały zagranicznych zakładów ubezpieczeń i zagranicznych zakładów reasekuracji,
- instytucje pożyczkowe.

Podstawą opodatkowania w nowym podatku będą aktywa wskazanych powyżej podmiotów. Podatek wynosi 0,0366% podstawy opodatkowania miesięcznie.

Pierwszym okresem, za który podatnicy dokonują obliczenia i wpłaty podatku oraz składają deklarację podatkową jest luty 2016 r.

2. Zmiany zasad ustalania stawek odsetek ustawowych

Pragniemy zwrócić Państwa uwagę na nowe zasady ustalania wysokości odsetek ustawowych, wprowadzone ustawą z 9 października 2015r. o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015r., poz. 1830).

Do końca 2015r. stawka odsetek ustawowych wynosiła 8% dla wszystkich trzech typów odsetek (ustawowych, ustawowych za opóźnienie, ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych). Od 1 stycznia 2016r. do porządku prawnego wprowadzono zmiany polegające na odniesieniu się przy ustalaniu odsetek do stopy referencyjnej NBP i liczby punktów procentowych określonej w przepisach Kodeksu cywilnego bądź w przepisach ustawy z 8 marca 2013r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych. Przedmiotowe zmiany w praktyce różnicowały wysokość stawki dla powyżej wskazanych typów odsetek.

Informator Wielkopolskiego Stowarzyszenia Podatkowego

Od 1 stycznia 2016r. wysokość odsetek wynosi:

- 5% - odsetki ustawowe,
- 7% - odsetki ustawowe za opóźnienie,
- 9,5% - odsetki ustawowe za opóźnienie w transakcjach handlowych.

W myśl przepisów przejściowych, do transakcji handlowych zawartych do 31 grudnia 2015r. stosuje się przepisy obowiązujące dotychczas.

3. Planowane zmiany w prawie celnym.

Pragniemy zwrócić Państwa uwagę na **projekt ustawy o zmianie ustawy - Prawo celne oraz niektórych innych ustaw.**

Projekt ten został przygotowany w związku z ustanowieniem unijnego Kodeksu celnego oraz przepisów wykonujących jego przepisy. Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 z dnia 9 października 2013 r. ustanowiony został unijny Kodeks celny. Głównym jego celem jest poprawa funkcjonowania unii celnej jako całości, poprzez jednolite stosowanie przepisów celnych na całym obszarze celnym Unii Europejskiej przez krajowe służby celne państw członkowskich. Unia celna jest bowiem podstawą Unii Europejskiej.

Projekt ww. ustawy (z 4 marca 2016 r.) przewiduje, m.in. zmiany w ustawie o VAT. Planowane zmiany stanowią, co do zasady, dostosowanie przepisów tej ustawy do przepisów unijnego Kodeksu celnego i aktów wykonawczych. Zmiany te mają na celu dostosowanie do nowego podziału procedur celnych i ich nazewnictwa wprowadzonego w unijnym Kodeksie celnym (procedura dopuszczenia do obrotu, procedury specjalne i wywóz).

Zgodnie z projektem, ustawa ma wejść w życie z dniem 1 maja 2016 r.

4. Opublikowano zmiany w PKPiR.

Pod poz. 467 w Dzienniku Ustaw z 7 kwietnia 2016 r., opublikowano rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 31 marca 2016 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie prowadzenia podatkowej księgi przychodów i rozchodów. Rozporządzeniem to, m.in. uchyla przepisy dotyczące dokumentowania korekty kosztów w przypadku nieuregulowania zobowiązań w ustawowym terminie (co jest związane z uchYLENIEM z dniem 1 stycznia 2016 r. przepisów o tzw. zatorach płatniczych).

Rozporządzenie weszło w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia, tj. z dniem 8 kwietnia 2016 r.

5. Nowy wzór podatkowej księgi.

Od 1 stycznia 2016 r. obowiązują przepisy regulujące tzw. ulgę na działalność badawczo-rozwojową. Z art. 24a ust. 1b updog wynika, że podatnicy, którzy zamierzają skorzystać z tej

Informator Wielkopolskiego Stowarzyszenia Podatkowego

ulgi, muszą w prowadzonej ewidencji księgowej (księgach rachunkowych lub podatkowej księdze przychodów i rozchodów) wyodrębnić koszty działalności badawczo-rozwojowej. W związku z tą regulacją, w rozporządzeniu w sprawie prowadzenia podatkowej księgi przychodów i rozchodów zmieniono brzmienie załącznika nr 1, który zawiera nowy wzór podatkowej księgi wraz z objaśnieniami.

Nowy wzór księgi przewiduje, że do wykazywania kosztów działalności badawczo-rozwojowej, o których mowa w art. 26e updog, przeznaczona jest kolumna 16. Z kolei uwagi co do treści zapisów w kolumnach 2-16 księgi należy wpisywać w kolumnie 17. Numeracja i treść zapisów pozostałych kolumn księgi pozostaje bez zmian.

Z § 3 rozporządzenia zmieniającego wynika ponadto, że podatnicy, którzy założyli księgę przed wejściem w życie nowelizacji, czyli przed 8 kwietnia 2016 r., mogą kontynuować jej prowadzenie według dotychczasowego wzoru do końca roku podatkowego. W takim jednak przypadku koszty działalności badawczo-rozwojowej należy:

- ewidencjonować według zasad przyjętych przez podatnika przed dniem wejścia w życie rozporządzenia zmieniającego, tj. przed 8 kwietnia 2016 r.,
- wpisywać w pełnej wysokości, niezależnie od tego, jaka ich część będzie odliczona od podstawy opodatkowania,
- sumować po zakończeniu roku podatkowego.

Doprecyzowanie regulacji dotyczących obowiązku sporządzania spisu z natury.

W § 27 ust. 1 rozporządzenia w sprawie prowadzenia podatkowej księgi przychodów i rozchodów zawarty jest katalog okoliczności, w których podatnicy są zobowiązani do sporządzenia i wpisania do księgi spisu z natury. W związku z nowelizacją katalog ten został rozszerzony, a z nowej treści tego przepisu wynika, że wspomniany obowiązek dotyczy również podatników, którzy w ciągu roku podatkowego utracili prawo do zryczałtowanego opodatkowania podatkiem dochodowym.

Tak więc obecnie spis z natury należy sporządzać:

- na dzień 1 stycznia,
- na koniec każdego roku podatkowego,
- na dzień rozpoczęcia działalności w ciągu roku podatkowego, a także
- w razie: utraty w ciągu roku podatkowego prawa do zryczałtowanego opodatkowania podatkiem dochodowym, zmiany wspólnika, zmiany proporcji udziałów wspólników lub likwidacji działalności.

Jednocześnie do wskazanego przepisu dodano ust. 1a, który stanowi, że obowiązek sporządzenia spisu z natury na dzień 1 stycznia roku podatkowego nie dotyczy podatników, którzy sporządzili spis z natury na koniec poprzedniego roku podatkowego. W tym przypadku zamiast spisu z natury na dzień 1 stycznia roku podatkowego do księgi należy wpisać spis z natury sporządzony na dzień 31 grudnia poprzedniego roku podatkowego.

Pozostałe zmiany w przepisach.

Nowe brzmienie uzyskał § 31 ust. 1 rozporządzenia w sprawie prowadzenia podatkowej księgi przychodów i rozchodów, określający warunki uznania za prawidłową podatkowej księgi

Informator Wielkopolskiego Stowarzyszenia Podatkowego

w przypadku jej prowadzenia w systemie teleinformatycznym. Obecnie przepis ten stanowi, że w przypadku prowadzenia księgi w systemie teleinformatycznym warunkiem uznania księgi za prawidłową jest:

1) określenie na piśmie szczegółowej instrukcji obsługi programu komputerowego wykorzystywanego do prowadzenia księgi,

2) stosowanie programu komputerowego zapewniającego bezzwłoczny wgląd w treść dokonywanych zapisów oraz umożliwiającego wydrukowanie wszystkich danych w porządku chronologicznym, zgodnie z wzorem księgi,

3) przechowywanie zapisanych danych na informatycznych nośnikach danych, w sposób chroniący je przed zniszczeniem lub zniekształceniem, naruszeniem ustalonych zasad ich przetwarzania lub ich modyfikacją w sposób nieuprawniony.

Jednocześnie uchylono ust. 2 w § 31 rozporządzenia w sprawie prowadzenia podatkowej księgi przychodów i rozchodów, który obligował podatników prowadzących księgę przy użyciu technik informatycznych do jej do drukowania na koniec każdego miesiąca.

Zmiany redakcyjne wprowadzono również w treści § 5 ust. 2 i § 18 ust. 3 zmienianego rozporządzenia, które to przepisy odnoszą się do danych zamieszczanych w imiennych kartach przychodów pracowników oraz do terminów dokonywania wpisów w tych kartach.

6. Zmiana rozporządzenia w sprawie zwrotu VAT podróżnym.

Pod poz. 500, w Dzienniku Ustaw z dnia 14 kwietnia 2016 r., opublikowano rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 1 kwietnia 2016 r. w sprawie minimalnej łącznej wartości zakupów, przy której podróżny może żądać zwrotu podatku od towarów i usług.

Zgodnie z tym rozporządzeniem minimalna kwota łącznej wartości zakupów (wraz z podatkiem) uprawniająca do zwrotu VAT wynosi 300 zł.

Rozporządzenie wejdzie w życie z dniem 1 czerwca 2016 r.

7. Termin złożenia sprawozdania do PFRON.

Do dnia 30 kwietnia br. należy przedstawić PFRON sprawozdanie finansowe za okres 3 ostatnich lat obrotowych, sporządzanych zgodnie z przepisami o rachunkowości.

Obowiązek przedstawienia sprawozdań wynika z zapisów rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zakresu informacji przedstawianych przez podmiot ubiegający się o pomoc inną niż pomoc de minimis lub pomoc de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie. Podmiotami zobowiązanymi do sporządzania sprawozdań finansowych są podmioty, które zostały wyszczególnione w art. 2 ust. 1 ustawy o rachunkowości. Są to w szczególności:

Informator Wielkopolskiego Stowarzyszenia Podatkowego

- spółki handlowe (osobowe i kapitałowe, w tym również w organizacji), spółki cywilne, a także inne osoby prawne (z wyjątkiem Skarbu Państwa i NBP),
- osoby fizyczne, spółki cywilne osób fizycznych, spółki jawne osób fizycznych oraz spółki partnerskie, jeżeli ich przychody netto ze sprzedaży towarów, produktów i operacji finansowych za poprzedni rok obrotowy wyniosły co najmniej równowartość w walucie polskiej 1.200.000 euro,
- gminy, powiaty, województwa i ich związki, a także państwowe, gminne, powiatowe i wojewódzkie jednostki budżetowe, gminne, powiatowe i wojewódzkie zakłady budżetowe,
- jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej.

Fundusz wymaga składania indywidualnych sprawozdań finansowych. Zatem niedopuszczalne jest przedstawianie sprawozdań skonsolidowanych. Dokumentacja powinna być kompletna, czytelna, podpisana przez osobę sporządzającą oraz przez wszystkie osoby wchodzące w skład organu kierującego danym podmiotem - zgodnie z wymogami określonymi w art. 52 ust. 2 ustawy o rachunkowości. Omawiane sprawozdania należy złożyć w oryginale lub kserokopii poświadczonej za zgodność z oryginałem przez osobę upoważnioną do reprezentacji podmiotu.

Jak podaje PFRON w komunikacie na swojej stronie internetowej www.pfron.org.pl: "Niedostarczenie do Funduszu sprawozdań finansowych (...) przez podmioty zobowiązane do ich sporządzania i przedkładania, uniemożliwi rozpatrzenie składanych przez dany podmiot wniosków o wypłatę dofinansowania do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych".

Podmioty, które nie mają obowiązku sporządzania sprawozdań finansowych, muszą przedstawić oświadczenie w tym zakresie. Wzór oświadczenia dostępny jest na stronie internetowej Funduszu.

Warto wskazać, że do składania sprawozdania finansowego za 2015 r. oraz oświadczenia o braku obowiązku jego sporządzania nie są zobowiązani:

- wnioskodawcy ubiegający się o pomoc w postaci refundacji składek na ubezpieczenia społeczne,
- mikro i małe przedsiębiorstwa.

8. Rozpoczęły się pierwsze kontrole PIP.

Zgodnie z zapowiedziami głównego inspektora pracy, w całym kraju rozpoczął się cykl tzw. pierwszych kontroli. W 2016 r. inspektorzy pracy skontrolują co najmniej 2.600 zakładów pracy, które wcześniej nie były kontrolowane przez PIP. Sprawdzane będą mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające od 1 do 9 pracowników, małe zakłady pracy, w których stan załogi nie przekracza 49 osób, oraz średnie firmy zatrudniające do 249 pracowników.

Pierwsza kontrola ma na celu wskazanie pracodawcy nieprawidłowości występujących w przedsiębiorstwie oraz ich analizę pod kątem prawnym i technicznym. W razie ujawnienia uchybień inspektor stosuje środki prawne, tj. decyzje, wystąpienia i polecenia. Określi on czas, w jakim pracodawca ma wyeliminować uchybienia. Termin ten będzie uzależniony od możliwości techniczno-organizacyjnych przedsiębiorcy i może wynosić nawet 3 miesiące.

Pracodawcy nie będą karani mandatami, a jedynie pouczani o możliwej odpowiedzialności. Wyjątek stanowią będą przypadki rażących naruszeń przepisów i zasad bhp, w szczególności sytuacje bezpośredniego zagrożenia życia i zdrowia pracowników. Sankcje będą nakładane również w przypadkach, gdy kontrola będzie prowadzona w związku z ciężkimi, śmiertelnymi i zbiorowymi wypadkami przy pracy, a także w razie nielegalnego zatrudniania oraz rażących naruszeń przepisów prawnej ochrony pracy.

9. Finansowanie pracownikowi wyżywienia w czasie podróży służbowej a przychód pracownika.

W numerze 4/2015 DORADCY prezentowaliśmy wyrok NSA z 11 września 2015r., sygn. II FSK 1516/13, w którym sąd stwierdził, iż w zakresie zwrotu kosztów wyżywienia za czas podróży służbowej wolna od podatku dochodowego jest tylko równowartość diety określonej w przepisach dotyczących podróży służbowych. Pokrycie (zwrot) pełnych kosztów wyżywienia w czasie podróży służbowej jest zaś wydatkiem poniesionym w interesie pracownika i stanowi jego przychód.

Pragniemy jednak zwrócić uwagę, iż odmiennie w przedmiotowej kwestii wypowiedział się WSA w Warszawie w wyroku z 5 listopada 2015r., sygn. III Sa/Wa 3905/14. Sprawa dotyczyła Spółki, która zamierza wprowadzić system rozliczania kosztów wyżywienia pracownika przebywającego w podróży służbowej krajowej i zagranicznej polegający na tym, że pracodawca będzie pokrywać koszty (całodziennego) wyżywienia pracownika na podstawie faktur przedstawionych przez osobę przebywającą w podróży. Możliwe jest, że kwoty wydatków z ww. tytułu będą wyższe niż kwoty diet określone w przepisach rozporządzenia o dietach. Spółka wskazała również, iż w niektórych przypadkach może zaistnieć sytuacja, gdy na fakturze za nocleg jest wyszczególniona cena śniadania (lub innego posiłku), którego wartość przewyższa wskazany określony w rozporządzeniu procent diety za ten posiłek. W takim przypadku pracodawca opłaci pełny koszt posiłku (noclegu) i zmniejszy odpowiednio dietę.

Zdaniem Spółki, cała wartość zapewnionego wyżywienia będzie wolna od podatku dochodowego od osób fizycznych.

Organ podatkowy uznał stanowisko Spółki za nieprawidłowe i ostatecznie sprawa trafiła do WSA.

Sąd przyznał rację Spółce. Zdaniem sądu ***w sytuacji, w której pracownicy odbywają podróże służbowe i nabywają w imieniu i na rzecz spółki jako pracodawcy posiłki, które spożywają w trakcie podróży, nie wystąpi przychód opodatkowany po stronie pracowników, nawet jeżeli wydatki te przekraczają kwotowo określone limity zawarte w odpowiednich rozporządzeniach dotyczących rozliczania diet i innych kosztów związanych z podróżami służbowymi.***

Należy zauważyć, że system ryczałtowy wypłaty diet polega na tym, że pracownik nie rozlicza się z wydatkowanej kwoty ryczałtu fakturami czy też paragonami. Przyjmuje się domniemanie, że właśnie taką kwotę ryczałtu pracownik wydał. W rzeczywistości może być więc tak, że

Informator Wielkopolskiego Stowarzyszenia Podatkowego

pracownik może wydać na posiłki mniej niż 30 zł, co stanowi w rzeczywistości jego dochód. Jednak ustawodawcę nie interesuje, że taki dochód osiągnął. Dochód ten został na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 16 lit. a) u.p.d.o.f. zwolniony.

W ocenie sądu, odmienną sytuację mamy w przypadku zapewnienia pełnych kosztów wyżywienia. Pracodawca przechodzi na system rozliczania rzeczywistych wydatków i tu nie wystąpi sytuacja, że pracownik dostanie jakiejś kwoty pieniędzy, których nie wyda, i staną się jego dochodem, tak jak w przypadku rozliczania się diet w sposób ryczałtowy. Zdaniem sądu ustawodawca wprowadził limit diety, który nie jest przychodem, ale w przypadku tylko jej ryczałtowego rozliczania. Ograniczenie ma na celu zapobieganie sytuacjom, kiedy pracownik otrzymywałby dietę jako ryczałt, a ponadto dostawałby dodatkową kwotę na podstawie zgromadzonych rachunków. W ten sposób dochodziłoby do nieuprawnionego zwolnienia po stronie pracownika przychodów ponad limit.

Powyższa interpretacja wynika wprost z brzmienia rozporządzenia. Dieta nie przysługuje, jeżeli pracownikowi zapewniono bezpłatne całodzienne wyżywienie (§ 7 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia). Zdaniem sądu z przedmiotowych regulacji wynika, że przy zapewnieniu zwrotu pełnych kosztów wyżywienia na podstawie rachunku nie można mówić o diecie, bowiem w takiej sytuacji nie przysługuje ona pracownikowi. W tym miejscu należy się zastanowić, mając na uwadze brzmienie art. 21 ust. 1 pkt 16 lit. a) u.p.d.o.f., jakie inne należności korzystają ze zwolnienia poza dietami za czas podróży służbowej.

Analiza przepisów rozporządzenia prowadzi do wniosku, że są to pozostałe ryczałty za noclegi, dojazdy, przejazdy komunikacją miejską itp. W tym przypadku tak samo jak i w przypadku diet, gdy pracodawca ponosi koszty noclegu czy też dojazdu, pracownikowi nie przysługuje żaden zwrot kosztów, bowiem on ich nie poniósł. Skoro tak, to limity zwolnienia z opodatkowania zawarte w art. 21 ust. 1 pkt 16 lit. a) u.p.d.o.f. nie mają zastosowania w przypadkach, kiedy pracodawca nie rozlicza kosztów podróży służbowej, w tym diet, w formie ryczałtowej, a ponosi bezpośrednio całe koszty podróży służbowej.

Poza tym, zdaniem sądu, ***nie można przypisać jako przychód pracownika wydatków ponoszonych przez pracodawcę na jego wyżywienie w czasie podróży służbowej, jeżeli przekraczają one limity z rozporządzenia, ponieważ realizuje on zadania skarżącej, a nie własne.***

Prezentowane powyżej orzeczenie nie jest prawomocne. Obrazuje jednak, iż rozstrzygnięcia w zakresie powstania przychodu pracownika w przypadku pokrycia kosztów wyżywienia ponad przysługujące diety nie są jednolite. Trudno na chwilę obecną ocenić, który z poglądów będzie dominował w orzecznictwie. Z uwagi na fakt, iż pokrywanie kosztów wyżywienia pracowników na delegacji jest dość powszechne w obrocie gospodarczym, warto śledzić przedmiotową kwestię i to jak ostatecznie będzie ona rozstrzygana przez sądy administracyjne.

10. Szczególne zasady ustalania zaliczki na podatek dochodowy od wynagrodzenia pracownika

W art. 32 updof zawarte są ogólne zasady ustalania zaliczki na podatek od wynagrodzenia pracownika.

Stosownie do art. 32 ust. 2 updof, za dochód, od którego zakład pracy obowiązany jest jako płatnik pobrać zaliczkę na podatek, uważa się uzyskane w ciągu miesiąca przychody ze stosunku pracy (lub stosunków pokrewnych) oraz zasiłki pieniężne z ubezpieczenia społecznego wypłacane przez płatnika, po odliczeniu:

- kosztów uzyskania w wysokości określonej w art. 22 ust. 2 pkt 1 albo 3 lub w ust. 9 pkt 1-3 updof oraz
- potrąconych przez płatnika w danym miesiącu składek na ubezpieczenia społeczne, o których mowa w art. 26 ust. 1 pkt 2 lit. b lub pkt 2a updof.

Obliczoną zaliczkę zmniejsza się o kwotę stanowiącą 1/12 kwoty zmniejszającej podatek, określonej w pierwszym przedziale obowiązującej skali podatkowej, jeżeli pracownik przed pierwszą wypłatą wynagrodzenia w roku podatkowym złoży zakładowi pracy oświadczenie **PIT-2**. Następnie zaliczkę tę zmniejsza się o kwotę składki na ubezpieczenie zdrowotne, w wysokości 7,75% podstawy jej wymiaru, pobranej w tym miesiącu przez zakład pracy ze środków podatnika.

Takie reguły postępowania nie do końca mają zastosowanie, np. gdy zaliczkę na podatek obowiązany jest ustalić i pobrać:

- komornik sądowy,
- przedsiębiorca zatrudniający osobę mającą status osoby współpracującej.

11. Ustalanie kosztów podatkowych w związku ze zbyciem udziałów – interpretacja ogólna MF

W interpretacji ogólnej z 22 stycznia 2016r., nr DD5.8201.15.2015.KSM Minister Finansów odniósł się do kwestii sposobu określania wysokości kosztów podatkowych w przypadku odpłatnego zbywania udziałów (akcji) spółki przejmującej lub nowo związanej, nabytych lub objętych w wyniku podziału spółki będącej podatnikiem CIT oraz określania wysokości kosztów uzyskania przychodów w przypadku odpłatnego zbywania udziałów (akcji) spółki dzielonej po dokonany podziale takiej spółki.

W interpretacji wskazano, iż nabycie lub objęcie udziałów (akcji) w spółce prawa handlowego skutkuje nabyciem przez podmiot stający się współnikiem takiej spółki praw inkorporowanych przez te udziały (akcje) - praw majątkowych (m.in. prawo do dywidendy, prawo do uzyskania zwrotu dopłaty, czy prawo do uczestnictwa w podziale nadwyżki likwidacyjnej) oraz praw korporacyjnych (m.in. prawo uczestniczenia i głosowania w zgromadzeniu współników albo w walnym zgromadzeniu).

Informator Wielkopolskiego Stowarzyszenia Podatkowego

Możliwe są sytuacje, kiedy do odpłatnego zbycia udziałów (akcji) nie dochodzi, bowiem, np. spółka ulega likwidacji lub udziały (akcje) spółki podlegają umorzeniu lub z mocy prawa wygasają prawa wynikające z udziałów (akcji) oraz sytuacje, w których nieodwracalnie zmniejsza się wartość lub ilość posiadanych przez wspólnika udziałów (akcji). Sytuację, w której prawa inkorporowane przez udział lub udziały (akcje) wygasają lub podlegają ograniczeniu w doktrynie oraz w orzecznictwie określa się mianem „unicestwienia” takich udziałów (akcji), przy czym podkreślenia wymaga fakt, iż w przepisach Ksh pojęcie to nie występuje.

W przypadku podziału spółki, w której podatnik posiada udziały (akcje), dochodzi do modyfikacji w tym do zmniejszenia praw tego podatnika inkorporowanych przez posiadane przez niego udziały (akcje) tej spółki. Podział spółki powoduje bowiem, iż własność całości lub części majątku takiej dzielonej spółki przechodzi na własność innej lub innych spółek. Jeżeli podział dotyczy całości majątku spółki dzielonej, spółka ta podlega rozwiązaniu i wykreśleniu z rejestru (art. 530 § 1 Ksh). Konsekwencją tego jest zaś to, że wygasają (ulegają unicestwieniu) wszelkie prawa inkorporowane przez udział lub udziały (akcje) takiej spółki. W takiej jednak sytuacji, wspólnik taki ma - co do zasady - prawo do uzyskania majątkowej „rekompensaty” w postaci praw udziałowych w spółce (w spółkach) przejmującej majątek spółki dzielonej. Dokonując następnie odpłatnego zbycia tak uzyskanych udziałów (akcji), podatnik - zgodnie z treścią art. 16 ust. 1 pkt 8c lit. a) i b) u.p.d.o.p., albo odpowiednio art. 24 ust. 8 pkt 1 i 2 u.p.d.o.f. - może zaliczyć do swoich kosztów uzyskania przychodów poniesione przez niego koszty na nabycie (objęcie) udziałów (akcji) w spółce podzielonej.

Sposób określenia, w jakiej części (proporcji) poniesione przez wspólnika wydatki na nabycie (objęcie) udziałów lub akcji w spółce dzielonej, podatnik powinien „przypisać” do udziałów (akcji) pozostających w jego posiadaniu - już po dokonanej podziale spółki - udziałów (akcji) tej spółki, a w jakiej do otrzymanych w następstwie podziału udziałów (akcji) spółki przejmującej (spółek przejmujących), w tym spółek nowo zawiązanych, określony został w treści art. 16 ust. 1 pkt 8c lit. c) u.p.d.o.p., albo art. 24 ust. 8 pkt 3 u.p.d.o.f.

Zgodnie z tymi przepisami, poniesione wydatki na nabycie (objęcie) udziałów w spółce dzielonej podlegają przypisaniu do wydatków „na nabycie lub objęcie” tych udziałów oraz do wydatków „na nabycie lub objęcie” udziałów (akcji) w spółce (spółkach) przejmującej „w takiej proporcji, w jakiej pozostaje u tego wspólnika wartość nominalna unicestwianych udziałów (akcji) w spółce dzielonej do wartości nominalnej udziałów (akcji) przed podziałem; pozostała część kwoty tych wydatków stanowi koszt uzyskania przychodów z odpłatnego zbycia udziałów (akcji) spółki podzielonej przez wydzielenie”.

Zdaniem Ministra Finansów, proporcję wskazaną w art. 16 ust. 1 pkt 8c lit. c) u.p.d.o.p. oraz art. 24 ust. 8 pkt 3 u.p.d.o.f. podatnik winien stosować niezależnie od tego, czy:

- zmniejszeniu w wyniku podziału ulegnie u tego podatnika ilość posiadanych przez niego udziałów (akcji) w spółce dzielonej, a tym samym - łączna wartość nominalna tych udziałów (akcji),
- zmniejszeniu w wyniku podziału ulegnie u tego podatnika wartość nominalna posiadanych udziałów (akcji) w spółce dzielonej, bez zmniejszania ilości tych udziałów (akcji), a tym samym - suma ich wartości nominalnej,
- zmniejszeniu w wyniku podziału ulegnie u tego podatnika zarówno wartość nominalna posiadanych udziałów (akcji) w spółce dzielonej, jak i ich ilość,

Informator Wielkopolskiego Stowarzyszenia Podatkowego

- zmniejszeniu w wyniku podziału ulegnie u tego podatnika wartość nominalna posiadanego udziału (jeżeli wspólnik może mieć tylko jeden udział).

W ocenie Ministra tylko bowiem taka wykładnia przywołanego przepisu odpowiada systemowemu rozumieniu pojęcia „unicestwienie udziałów (akcji)” i zapewnia równe traktowanie podmiotów, niezależnie od wynikającej z umowy (statutu) spółki oraz z Ksh i przyjętej przez wspólników koncepcji podziału praw inkorporowanych przez udział lub udziały (akcje) danej spółki.

Minister Finansów zwrócił uwagę, iż analogiczne rozumienie pojęcia „unicestwienie udziałów (akcji)” powinno być stosowane do wykładni przepisu art. 10 ust. 1 pkt 6 u.p.d.o.p. i art. 24 ust. 5 pkt 7 u.p.d.o.f.

12. Rozstrzygnięcie wątpliwości na korzyść podatnika - interpretacja ogólna MF.

Od 1 stycznia 2016 roku obowiązuje przepis art.2a Ordynacji podatkowej, zgodnie z którym niedające się usunąć wątpliwości co do treści przepisów prawa podatkowego rozstrzyga się na korzyść podatnika.

W interpretacji ogólnej z 29 grudnia 2015 roku, nr PK4.8022.44.2015, Minister Finansów wyjaśnił, m.in.:

“(…) Wyrażona w art. 2A Ordynacji podatkowej zasada rozstrzygnięcia wątpliwości na korzyść podatnika dotyczy tylko wątpliwości co do treści przepisów prawa, a nie wątpliwości co do stanu faktycznego.

(…) Bezpośrednim adresatem normy wynikającej z przepisu art.2A Ordynacji podatkowej jest (...) organ podatkowy rozstrzygający sprawę podatkową i w ramach tego rozstrzygnięcia przyjmujący określone znaczenie przepisów prawa mających zastosowanie w sprawie.

Pośrednim adresatem normy z art.2A Ordynacji podatkowej może być także podatnik. Może on powoływać się na ten przepis i żądać jego zastosowania przez organ podatkowy w sytuacji, gdy – jego zdaniem – w sprawie zaistniały niedające się usunąć wątpliwości interpretacyjne, a organ podatkowy nie zastosował art.2A Ordynacji podatkowej. (...)”

Zgodnie z przytoczoną interpretacją, przez "korzyść podatnika" należy rozumieć optymalne dla niego rozwiązanie prawne (spośród tych, które zarysowały się w trakcie wykładni przepisu). Wskazywana przez podatnika interpretacja przepisu i sposób jej zastosowania mogą zostać zakwestionowane przez organ podatkowy poprzez wykazanie, że na tle tej konkretnej sprawy treść przepisu nie budzi wątpliwości lub - gdy są jakieś niejasności - wykazanie, że można je usunąć, a wynik prawidłowo przeprowadzonej wykładni przepisu jest inny niż wskazywany przez podatnika.

Minister Finansów wyjaśnił ponadto, że nowa klauzula "rozstrzygnięcia na korzyść" odnosi się nie tylko do podatnika, ale także do płatników, inkasentów, następców prawnych podatnika, czy osób trzecich odpowiedzialnych za cudze zobowiązania podatkowe.

**13. Limitowanie kosztów ubezpieczenia samochodowego GAP –
wyjaśnienie MF.**

Z przepisów obu ustaw o podatku dochodowym wynika, że nie stanowią kosztu podatkowego składki na ubezpieczenie samochodu osobowego w wysokości przekraczającej ich część ustaloną w takiej proporcji, w jakiej pozostaje równowartość 20.000 euro w wartości samochodu przyjętej dla celów ubezpieczenia (art. 23 ust. 1 pkt 47 ustawy o pdof oraz art. 16 ust. 1 pkt 49 ustawy o pdop). Redakcja tych przepisów wskazuje na to, że ograniczenie z nich wynikające ma zastosowanie w odniesieniu do ubezpieczenia samochodu, w przypadku którego wysokość składek kalkulowana jest w oparciu o jego wartość. Najpopularniejszym z takich ubezpieczeń jest ubezpieczenie autocasco (AC).

W ostatnim czasie coraz popularniejszym ubezpieczeniem oferowanym na rynku, zwłaszcza w przypadku drogich aut osobowych nabywanych w kredycie lub używanych na podstawie umowy leasingu, jest ubezpieczenie utraty wartości pojazdu tzw. GAP (Guaranteed Asset Protection). Ubezpieczenie to pokrywa różnicę pomiędzy wartością fakturową nowo zakupionego pojazdu (tzw. GAP fakturowy) lub wartością z polisy AC w przypadku pojazdu jeżdżącego (tzw. GAP autocasco) a jego wartością rynkową z dnia szkody całkowitej (w przypadku aut w kredycie lub leasingu jest to odpowiednio różnica pomiędzy wysokością odszkodowania ubezpieczeniowego a zobowiązaniem kredytowym lub wynikającym z umowy leasingowej). Ponieważ w przypadku tego ubezpieczenia wysokość składki ubezpieczeniowej również jest uzależniona od wartości pojazdu należałoby uznać, że w kwestii rozliczania jej w kosztach podatkowych ma zastosowanie ograniczenie wynikające z analizowanych przepisów.

Tymczasem w wydanej w dniu 18 marca 2016 r. interpretacji indywidualnej, nr ITPB3/4511-1/16/PS, Dyrektor Izby Skarbowej w Bydgoszczy uznał, że ubezpieczenie GAP nie podlega takiemu ograniczeniu. To spowodowało, że pojawiły się wątpliwości, co do sposobu rozliczenia ubezpieczenia GAP w firmowych kosztach podatkowych.

Ministerstwo Finansów wyjaśniło, że jeżeli na wysokość składki na ubezpieczenie GAP samochodu osobowego wpływ ma jego wartość, to do kosztów podatkowych zaliczyć można związane z tym wydatki wyłącznie do wysokości limitu określonego w art. 23 ust. 1 pkt 47 ustawy o pdof i odpowiednio art. 16 ust. 1 pkt 49 ustawy o pdop.

II. ORZECZNICTWO SĄDÓW ADMINISTRACYJNYCH I INTERPRETACJE.

1. Ograniczenie amortyzacji w spółce osobowej w związku z aportem z agio

Spółka osobowa powstała z przekształcenia ze spółki kapitałowej, w której obowiązywało ograniczenie w amortyzacji o którym mowa w art. 16 ust. 1 pkt 63 lit. d u.p.d.o.p. składnika majątku otrzymanego aportem z tzw. agio, również jest zobowiązana stosować to ograniczenie.

NSA w wyroku z 12 stycznia 2016r., sygn. II FSK 3277/13

2. Wyższa stawka nawet od nieruchomości w złym stanie technicznym

Fakt iż przedsiębiorca nie korzysta z nieruchomości z powodu jej złego stanu technicznego nie zwalnia go z obowiązku opłacania podatku według wyższej stawki.

NSA w wyroku z 21 stycznia 2016r., nr II FSK 3337/13

3. Przychód w związku z zakwaterowaniem pracownika

Wynikające z konieczności wykonywania czynności służbowych sfinansowanie przez Wnioskodawcę kosztów noclegów i kosztów transportu do miejsca zakwaterowania i z powrotem związanych z wykonywaniem przez pracowników pracy w miejscu i w czasie wskazanym przez pracodawcę (niebędącym podróżą służbową), nie generuje po stronie pracowników przychodu do opodatkowania. Zatem Spółka nie powinna traktować jako przychodu ze stosunku pracy, tym samym nie powinna pobierać i odprowadzać z tego tytułu zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych. Wydatki ponoszone są bowiem w interesie pracodawcy, a co za tym idzie pracownicy nie otrzymują od Wnioskodawcy jakiegokolwiek przysporzenia majątkowego.

Dyrektor Izby Skarbowej w Łodzi w interpretacji z 13 stycznia 2016r., nr IPTPB1/4511-709/15-2/RK

4. Podnajem a zwolnienie z VAT

Usługa najmu nieruchomości korzysta ze zwolnienia na podstawie ww. art. 43 ust. 1 pkt 36 ustawy o podatku od towarów i usług pod warunkiem łącznego spełnienia przesłanek co do podmiotu, przedmiotu i celu takiej umowy. Podatnik podatku od towarów i usług będzie mógł zatem skorzystać ze zwolnienia z opodatkowania podatkiem od towarów i usług ww. usługi, jeśli umowa najmu w swojej treści zawiera między innymi postanowienia, z których w sposób nie budzący wątpliwości wynika, że dotyczy ona lokalu mieszkalnego i lokal ten może być wykorzystany przez najemcę tylko w celach mieszkaniowych.

Powyższe dotyczy zarówno umów najmu zawieranych pomiędzy wynajmującym a najemcą, jak również umów zawieranych z podmiotem trzecim, tj. w relacji wynajmujący – najemca – podnajemca.

Dyrektor Izby Skarbowej w Bydgoszczy w interpretacji indywidualnej z 19 stycznia 2016r., nr ITPP2/4512-1121/15/AD

5. Nie wszystkie wydatki inwestycyjne zwiększają wartość początkową budynku

Kosztów budowy budynku nie zwiększa się o wydatki na przeniesienie linii energetycznych znajdujących się na terenie prowadzonej inwestycji.

Dyrektor Izby Skarbowej w Łodzi w interpretacji indywidualnej z 29 lutego 2016 r., nr IPTPB3/4511-342/15-4/KJ

6. Udzielenie rabatu a moment korygowania przychodu podatkowego

W stanie prawnym obowiązującym do końca 2015 r. korekta przychodu podatkowego wynikająca z udzielonego rabatu powinna być dokonana w okresie rozliczeniowym, w którym wykazano pierwotnie przychód.

NSA w wyroku z 19 stycznia 2016 r., sygn. II FSK 709/14

7. Przepadek kaucji opodatkowany VAT

Kwota kaucji otrzymana od nabywcy i zatrzymana w związku z niewywiązywaniem się przez niego z zawartej umowy podlega opodatkowaniu VAT.

WSA w Gdańsku w wyroku z dnia 27 stycznia 2016 r., sygn. ISA/Gd 1601/15

8. Pożyczka udzielona przez wspólnika spółce osobowej – skutki podatkowe

Pożyczka udzielona spółce jawnej przez jej wspólnika stanowi "własny kapitał włożony w źródło przychodów". W rezultacie odsetki od tej pożyczki nie są kosztem uzyskania przychodów u wspólnika, który udzielił pożyczki. Natomiast otrzymane przez wspólnika odsetki od tej pożyczki są u niego przychodem z kapitałów pieniężnych.

NSA w wyrokach z 1 marca 2016 r., sygn. II FSK 19/14 oraz sygn. II FSK 20/14

9. Nagrody i premie wypłacone pracownikom z dochodu po opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób prawnych mogą stanowić koszty uzyskania przychodów w tym podatku w miesiącu ich wypłaty

W uchwale siedmiu sędziów NSA z 22 czerwca 2015 r., sygn. akt II FPS 3/15 sąd orzekł, że nagrody i premie wypłacone pracownikom przez podatnika CIT z dochodu po opodatkowaniu mogą stanowić koszty uzyskania przychodów tego podatnika.

Jednakże w postanowieniu z 13 października 2015 r., sygn. akt II FSK 3069/13 NSA nie podzielił stanowiska zawartego w przedmiotowej uchwale wskazując, że nie wyjaśnia ona wszystkich poważnych wątpliwości prawnych mających zasadnicze znaczenie w sprawie. NSA w ww. postanowieniu przedstawił zatem składowi siedmiu sędziów NSA ponownie do rozpatrzenia zagadnienie prawne: Czy w świetle art. 7 ust. 2 i art. 15 ust. 1 oraz art. 16 ust. 1 pkt 40 i art. 15 ust. 4g ustawy o PDOP przekazane pracownikom wypłaty (bez składki ZUS płaconej przez pracodawcę) z podziału wyniku finansowego netto (dochodu po opodatkowaniu) w miesiącu ich wypłaty stanowi koszt uzyskania przychodu w podatku dochodowym od osób prawnych? W powołanej na wstępie uchwale z 1 lutego 2016 r. NSA podtrzymał stanowisko wyrażone we wcześniejszej uchwale z dnia 22 czerwca 2015 r., uznając: "(...) W świetle art.7 ust.1 i art.15 ust.1 oraz art.16 ust.1 pkt 40 i art.15 ust.4G ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (...), wypłacane pracownikom nagrody i premie z dochodu po opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób prawnych mogą stanowić koszty uzyskania przychodów w tym podatku w miesiącu ich wypłaty. (...)”

NSA w wyroku z 22 czerwca 2015 r., sygn. II FPS 3/15

10. Błąd formalny faktury umożliwia odliczenie VAT pomimo braku dokumentu korygującego

Podatnik ma prawo do odliczenia podatku naliczonego z faktury zawierającej błędną nazwę nabywcy, w terminach przewidzianych w ustawie o VAT (jeżeli faktura ta odzwierciedla rzeczywistą transakcję). Prawo to przysługuje bez względu na to, czy zostanie wystawiona faktura korygująca lub nota korygująca.

NSA w wyroku z 22 października 2015 r., sygn. I FSK 1131/14

Rozstrzygnięta przez NSA sprawa dotyczyła sytuacji, w której po wniesieniu do spółki aportem przedsiębiorstwa osoby fizycznej, spółka otrzymywała, m.in. faktury wystawione po dniu aportu, w których jako nabywca widniała nieistniejąca już osoba fizyczna.

Organ podatkowy uznał, że w przypadku, gdy po dniu aportu wystawiono faktury, w których wykazano dane przedsiębiorstwa osoby fizycznej, spółce - co do zasady - przysługiwać będzie prawo do odliczenia VAT z tych dokumentów, pod warunkiem jednak uprzedniego skorygowania tych dokumentów w drodze wystawienia faktur korygujących w zakresie nabywcy. Faktury wystawione zostały bowiem na podmiot już nieistniejący (faktycznym nabywcą była już bowiem spółka). Spółka nie zgodziła się jednak z tym stanowiskiem i sprawa trafiła najpierw do WSA, a potem do NSA.

NSA przypomniał, że w przypadku, gdy osoba fizyczna wniosła na pokrycie udziału wkład w postaci swojego przedsiębiorstwa do spółki niemającej osobowości prawnej, spółka ta, co do zasady, staje się kontynuatorem praw i obowiązków podatkowych podmiotu wnoszonego. NSA wyjaśnił także, że ustawodawca przewidział dwa sposoby skorygowania błędu w nazwie nabywcy, tj. poprzez wystawienie faktury korygującej przez sprzedawcę lub noty korygującej przez nabywcę (podstawa prawna: 106j ust. 1 pkt 5, art. 106k ustawy o VAT). Skoro nazwę nabywcy może skorygować on sam, to oznacza, że ustawodawca uznał taką pomyłkę za nieznaczący błąd formalny, niewymagający nawet wystawienia faktury korygującej. NSA orzekł:

“(…) Faktura dotknięta wadą formalną, która z uwagi na wagę uchybienia, może zostać skorygowana notą korygującą (np. dane nabywcy), umożliwia podatnikowi na podstawie art.86 ust.1 ustawy o podatku od towarów i usług z dnia 11 marca 2004r. realizacji prawa do odliczenia z niej podatku naliczonego w terminach przewidzianych w ustawie (...) niezależnie od tego, czy formalne wady faktury zostaną skorygowane – jeżeli nie zachodzi ryzyko oszustwa lub nadużycia (czynności udokumentowane fakturą zostały wykonane na rzecz podatnika i służyły jego działalności opodatkowanej).

(...) Faktura, która nie została skorygowana, a jej wadliwość formalna jest na tyle poważna, że uniemożliwia ustalenie, jaki jest faktyczny (podmiotowy lub przedmiotowy) zakres transakcji wykazanych na fakturze, a tym samym, czy są one rzeczywistymi świadczeniami, co rodzi ryzyko oszustwa lub nadużycia oraz uniemożliwia kontrolę prawidłowego poboru podatku przez administrację podatkową - nie daje podatnikowi, na podstawie art.86 ust.1 ustawy o podatku od towarów i usług, uprawnienia do odliczenia podatku naliczonego z takiej faktury, co nie narusza zasady neutralności i proporcjonalności. (...)”

NSA uznał, że wprawdzie błąd formalny faktury powinien zostać skorygowany, ale w przypadku braku takiej korekty, podatnik nie powinien zostać pozbawiony prawa do odliczenia

VAT (jeżeli czynności udokumentowane fakturą zostały wykonane na rzecz tego podatnika i służyły jego działalności opodatkowanej).

11. Faktury elektroniczne przechowywane w formie papierowej uprawniają do odliczenia VAT – interpretacja organu podatkowego

Podatnikowi przysługuje prawo do odliczenia VAT z faktur, które otrzymuje od kontrahentów w formie elektronicznej, ale przechowuje w wersji papierowej, jeżeli jego działania przyczynią się do zapewnienia ich czytelności, integralności treści i autentyczności pochodzenia. Prawo to przysługuje pod warunkiem, że towary i usługi udokumentowane tymi fakturami będą wykorzystywane do wykonywania czynności opodatkowanych i nie zaistnieją przesłanki negatywne określone w art.88 ustawy o podatku od towarów i usług (nie są to np. Faktury wystawione przez podmiot nieistniejący).

Dyrektor Izby Skarbowej w Katowicach w interpretacji indywidualnej z 12 lutego 2016 r., nr IBPP2/4512-936/15/MG

Informacje zawarte w „Doradcy” mają charakter ogólny i nie stanowią porady podatkowej ani prawnej. Wszelkie uwagi oraz sugestie prosimy kierować drogą mailową na adres Wielkopolskiego Stowarzyszenia Podatkowego: info@doradca-wsp.pl